

# ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—  
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ » » 3.50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν..... 20  
261—Γραφεῖον ἐδ. Ἐρμού—264

Ἀποτέλλοντες τὸν τελευταῖον ἀριθμὸν τοῦ Δευτέρου ἔτους τῆς «Ἀθηναίδος», κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς πρωτοετίας, σοβαρὰι τινες ἰδέαι καὶ αἰσθήματα πληροῦσι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν. Στρέφοντες τὸ βλέμμα εἰς τὸ παρελθόν, βλέπομεν μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις ἀπανταχοῦ. Τὰ πάντα παρέρχονται, καὶ παρέρχονται ἀνεπιστρεπτεῖ. Ἐν ἐκάστη σελίδι τῆς φύσεως ἐνεχάραξεν ὁ Θεὸς οὐδὲν ἀναλλοίωτον. Τὰ αἰσθήματα ἡμῶν μεταβάλλονται, ἡ φιλία τοῦ ἀνδρὸς εἶναι διάφορος τῆς φιλίας τοῦ παιδός. Ἡμεῖς αὐτοὶ μεταβαλλόμεθα, ἡ βάσις τῆς ταυτότητος ἡμῶν μένει ἢ αὐτῇ, ἀλλ' αἱ ἰδέαι, τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ διαθέσεις ἀπέχουσι τῶν τῆς παιδικῆς ἐποχῆς ὡς ἡ δρῦς ἀπέχει τῆς βαλάνου. Τὸ ἄροτρον τοῦ γεωργοῦ προσκρούει εἰς τὰ θεμέλια ἀρχαίων οἰκοδομῶν, ὧν αἱ αἰθούσαι ἀντήχουν ποτὲ τὰς εὐθυμίας λογικῶν πλασμάτων, καὶ ἡ ἀζίνη ἀνακαλύπτει τοὺς σκελετοὺς, τὰ ὄπλα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν ποτὲ ἰσχυρῶν. Ὄνόματα, ὧν ὁ ἦχος ἐπλήρου ποτὲ τὰς καρδίας τῶν γηγενῶν ἐνθουσιασμοῦ, κατέστησαν ἤδη ἀγνωστα τοῖς πολλοῖς. Πρὸ τινῶν ἐτῶν οὐδ' ἡμεῖς ὑπάρχομεν καὶ μετὰ μικρὸν ἄλλαι γενεαὶ καὶ φυλαὶ καθέξουσι τὰς θέσεις ἡμῶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου, ὅστις παρέρχεται ἐνῶ ἡμεῖς ἐτι ἐνατενίζομεν αὐτῷ.

Καὶ ὅμως, ἐν τῇ ἀποσυνθέσει καὶ συνθέσει ταύτῃ, τῇ μεταβολῇ καὶ ἀλλοιώσει τῆς ὕλης, ὑπάρχει πρωτεύουσα πνευματικὴ δύναμις, τὸ ἐλεύθερον καὶ ἀφθαρτὸν Ἐγὼ, ὅπερ λαμβάνει γινῶσιν τῶν μεταβολῶν, φιλοσοφεῖ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐξάγει συμπεράσματα πρὸς βελτίωσιν καὶ εὐρύτεραν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν.

Ναί, τὰ πάντα φθείρονται, τὰ πάντα μεταβάλλονται ἐκτὸς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, ἧς ἡ μέλλουσα κατάστασις ἔσται κατὰ τὸν ἀγαθὸν ἢ κακὸν χαρακτῆρα, ὃν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐλευθερίᾳ ἀπέκτησε.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ἣν ἐναγωνίως ἐζήτησε νὰ ἐξακριβώσῃ ἡ ἀρχαιότης, καθίστησι κοινὴν ὁ χριστιανισμός,

ὅσῳ κοινὴν, ὥστε τινὲς διὰ τοῦτο περιεφρόνησαν αὐτήν, ἐν δὲ τῇ περιφρονησει βιοῦσιν εἰς ταπεινὴν καὶ κτηνώδη κατάστασιν. Ἄλλ' ὅτι ἡ ἀλήθεια αὕτη, καίπερ κοινὴ, ἐστὶ πολύτιμος, καταφαίνεται ἐκ τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς συνεπειῶν· καθότι οἱ ζῶντες ἐν τῇ πεποιθήσει τῆς ἀθανασίας καὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν εὐτυχοῦσιν ἐκπληροῦντες τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Διὰ τὴν εὐγλώτως περὶ τούτου ἀποφαίνεται καὶ ὁ σοφὸς Σολωμῶν, λέγων: «Ὁ ἄνθρωπος ὑπάγει εἰς τὸν αἰώνιον οἶκον αὐτοῦ, καὶ οἱ πνευθῶντες περικυκλοῦσι τὰς ὁδοὺς· πρὶν λυθῆ ἢ ἀργυρᾷ ἄλλυτος, καὶ σπάσῃ ὁ λύχνος ὁ χρυσοῦς, ἢ συντριφθῆ ἡ ὑδρία ἐν τῇ πηγῇ, ἢ χαλάσει ὁ τροχὸς ἐν τῷ φρέατι, καὶ ἐπιστρέψῃ τὸ χῶμα εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἦτο, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Θεόν, ὅστις ἐδῶκεν αὐτό.»

## ΠΕΡΙ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

[Ἰπὸ Ἰ. Π. ΠΥΡΡΑ ἱατροῦ].

Τῶν ὄντων τὰ μὲν εἰσὶν ὀργανικὰ, τὰ δὲ οὐ. Τὰ ὀργανικὰ ἔχουσι ζωὴν, γένεσιν, ἀκμὴν, παρακμὴν καὶ τέλος. Πάντα ἔχουσι τὰς αὐτὰς δυνάμεις πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς. Αἱ δυνάμεις αὗται εἰσὶ κυρίως δύο· ἡ τῆς ἀπολαύσεως πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς, καὶ ἡ τῆς ἀποφυγῆς παντός ἐπιβλαβοῦς ταύτης.

Πρὸς μὲν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς ὀδηγεῖται ὑπὸ ἰδίου αἰσθήματος, ὅπερ εἰς τὰ ὀργανικὰ ὄντα τὰ ἔχοντα θέλησιν καὶ κίνησιν καλεῖται τέρψις· πρὸς δὲ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἐπιβλαβοῦς ὀδηγοῦνται ὑπ' ἄλλου τινός αἰσθήματος, ὅπερ πόνος καλεῖται· ἡ τέρψις λοιπὸν καὶ ὁ πόνος εἰσὶ δύο σημαντικὰ προσόντα τῇ ζωῇ, ἄνευ τούτων ζωὴ οὐ δύναται ὑπάρξει. Ἀμφότερα ὑπάρχουσι μὲν εἰς πάντα τὰ ζῶα· ἀλλὰ γίνονται καταφανῆ ἀναλόγως τῇ ὑφῇ καὶ ἀναπτύξει τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ σώματος· διόπερ

παρά μὲν τοῖς ἀτελεστέροις τῶν ζώων μόλις καταφανῆ γίνονται, παρὰ δὲ τοῖς ἐντελεστέροις ἀναλόγως καταφανέστερά εἰσι. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ φυτὰ, ἄπερ εἰσὶν ἀκίνητα ζῶα, δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἀμφότερα ταῦτα ὑπάρχουσι· ἀλλ' οὐκ εἰσὶ καταφανῆ· διότι θέλησιν καὶ κίνησιν οὐκ ἔχουσι· φαίνονται ὅμως ὅτι ἀναζητούσι λαυθάνοντως τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν τροφήν διὰ τῶν ῥιζῶν των, τὰς ὁποίας διευθύνουσι θαυμασῶς λίαν μακρὰν ἐνίοτε πρὸς εὐρεσίαν καὶ ἀπόλαυσιν ὕλης θρεπτικῆς, καὶ ἀποφεύγουσι διαφόρους στροφὰς καὶ ἐλιγμοὺς τῆς διευθύνσεως τῶν ῥιζῶν αὐτῶν πᾶν ὅ,τι οὐ συντελεῖ τῇ ὑπάρξει. Ὅπως οὖν ὁ ζῶϊκος ὀργανισμὸς αὐτῶν ἀτελής ἐστί, οὕτω καὶ αἱ δύο αὐτὰ δυνάμεις τῆς ὑπάρξεως ἀτελεῖς εἰσι.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ὡς ζῶον θεωρούμενος ἔχει τὰς δύο ταύτας δυνάμεις τῆς τέλειως καὶ τοῦ πόνου, δι' ὧν διατηρεῖ τὴν ὑπαρξίν του. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀνθρώπου οὐδέπω εἶνε ζωικὴ μορφή, ὡς ἔχει πρὸς τ' ἄλλα ζῶα· ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἠθικὴ· διότι ὑπάρχει παρ' αὐτῷ ἴδια τις καὶ ἔξοχος δύναμις, καθ' ἣν διακρίνεται ἐντελῶς τῶν ἄλλων ζῶων, καὶ ὁμοιάζει τῷ δημιουργῷ Θεῷ, πρὸς ὃν ἐστί κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ἡ θεία αὕτη δύναμις εἶναι ἐν γενεῇ ἡ δημιουργικῆ, ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα, ὁ λόγος, τὸ λογικόν· διὰ ταύτης παράγει νέας ἰδέας, νέας μεθόδους, νέα σχήματα, νέα πράγματα, νέας μηχανὰς, νέας ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις, κλπ. Πάντα ὅμως συντελοῦντα πρὸς τὴν εὐκολωτέραν ἀπόλαυσιν τέλειως, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν πόνου. Ἐξ ἄλλων ζῶων, στερούμενα τῆς δημιουργικῆς ταύτης δυνάμεως, οὐδὲν νέον, οὐδὲν μηχανῆμα πώποτε δύναται ἐπινοῆσαι· π. χ. οἱ πίθηκες, οἷτινες εἰσὶ τὰ τελειότερα ζῶα μετὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀγαπῶσιν τὸ θερμαίνεσθαι, ὅταν εὐρίσκωσιν ἀνθρακικὰν ἐτοιμὴν· ἀλλ' οὐδέποτε ἐνόησαν τὸ διατηρεῖν ταύτην τῇ προσθήκῃ ξύλων· διόπερ παραμένουσι μέχρις οὗ ἡ ἀνθρακικὰ ἀποσβεσθῆ ἅφ' ἑαυτῆς.

Διὰ τοῦ λογικοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐρευνᾷ καὶ ἐξετάζει τὰ ἐκτὸς ἐχυτοῦ, ἐξ ὧν ἀποκτᾷ ἰδέας, γνώσεις καὶ ἀναπτύσσει ταύτας ἀναλόγως τῇ δυνάμει καὶ τελειότητι τοῦ λογικοῦ· διότι οὐ πάντες ἴσως μοίρας λογικοῦ τυγχάνουσιν· οὐ γὰρ πάντες πεφύκασιν ἐπίσης· διότι ἡ φύσις τὴν ἀνισότητά φιλεῖ· πώποτε δύο πράγματα τοῦ αὐτοῦ εἶδους τῆς αὐτῆς παραγωγῆς τυγχάνουσιν ἐπίσης καὶ ἀκριβῶς ἴσα καὶ τὰ αὐτὰ· ἀλλὰ μόνον ὁμοίαν δύνανται εἶναι.

Ἀλλὰ τὸ λογικὸν ἐνεργεῖ πρὸς ταῦτα δι' ἰδίων ὀργάνων, ὠρισμένων ὑπηρετεῖν μὲν τὴν ὑπαρξίν διὰ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ τερπνοῦ, καὶ ἀποφυγῆς τοῦ ἀτέρπου, συνεργεῖν δὲ καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ νοῦς. Τὰ ἴδια ταῦτα ὄργανα καλοῦνται αἰσθήσεις, αἵτινες εἰσὶ πέντε, διακρινόμεναι ἀπ' ἀλλήλων δι' ἰδίας ιδιότητος: Ἡ ὄρασις, ἡ ἀκοή, ἡ ὄσφρησις, ἡ γεῦσις, καὶ ἡ ἀφή. Οὕτως ὁ μὲν νοῦς ἐνεργεῖ διὰ τῶν αἰσθήσεων· αὐταὶ δὲ ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ νοῦς· «οὐδὲν ἐν τῷ νῷ, ὃ μὴ ἐν τῇ αἰσθήσει» λέγει ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης. Ὅθεν νοῦς

ἄνευ αἰσθήσεων εἶναι δύναμις νεκρᾶ, καὶ αἰσθήσεις ἄνευ νοῦς εἰσὶ δυνάμεις ἄνευ ἀποτελέσματος. Διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ εἰς τὰ τελειότερα ζῶα ὑπάρχουσιν αἱ αἰσθήσεις, ἀλλὰ μὴ ὑπάρχοντος λογικοῦ, οὐδὲν νεοφανεῖ, οὐδεμίαν ἀνάπτυξιν ἔργων ἐπενεγκουσι. Καὶ πάλιν ἐὰν λογικὸς νοῦς ὑπάρχῃ, αἰσθήσεις ὅμως οὐ προσηκόντως ἔχωσιν, οὐδὲν ἀποτέλεσμα δημιουργικὸν παραχθήσεται. Ἐν τίνι λοιπὸν ἔγκειται τὸ ἀτελές τῶν ἔργων τῶν λεγομένων ἀλόγων ζῶων; ἐν τῇ στερησεί τῆς δημιουργικότητος, ἢ ἐν τῇ ἀτελείᾳ τῶν πέντε αἰσθήσεων; ἐάντες ταῦτα τοῖς περὶ τὴν φιλοσοφίαν οὖσιν, ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα.

Ἡ δύναμις τῶν αἰσθήσεων οὐδέπω τυγχάνει ἐπίσης παρ' ἑκάστῳ ἀνθρώπῳ ἀνεπτυγμένη· διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς φυτικῆς διαπλάσεως καὶ διαθέσεως τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ σώματος, ὅστις ὑπάρχει φύσει ἀνὸς, τοῖς μὲν ἐντελεστέροις, τοῖς δὲ ἑλλειπέστεροις· καθ' ἄπερ ἐν ἀρχῇ ἅμα τῇ συλλήψει διαμορφωθῆ ἕκαστος, καὶ καθ' ὅσον κατόπιν τύχει ἀναπτύξεως ἐν τε τῇ ἐνδομητρῷ ζωῇ, καὶ ἐν τῇ ἐξωμητρῷ, καθ' ἣν γίνεται ἡ ἀνάπτυξις τῶν αἰσθήσεων ἀναλόγως τῇ προόδῳ τῆς ἡλικίας, καὶ τῇ τυχοῦσιν διαμορφώσεσι ἐξ ἀνατροφῆς καὶ τῇ φυσικῇ μοίρᾳ ἐκάστου.

Ὅσον λοιπὸν αἱ αἰσθήσεις εἰσὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμέναι, τόσον αἱ ἀντιλήψεις γίνονται ἐντελεστέραι, καὶ ἡ τοῦ νοῦς ἀνάπτυξις καθίσταται μείζον, καὶ διευκολύνει τὰς ἀπολαύσεις τοῦ τερπνοῦ καὶ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἀτέρπου· ἐκ δὲ τῆς μεγάλης ἢ μικρᾶς ἀναπτύξεως τῶν αἰσθήσεων γίνεται καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ ἐξευγενισμοῦ.

Η ΡΟΖΑ

Ἡ ΤΑ ΔΥΟ ΦΡΟΥΡΙΑ

[Συνέχεια· ἴδε ἀριθ. 22.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Ἡ Ῥόζα πληροφορεῖται ὅτι ὁ Ἱππότης Ἐμβῆς ἐπληγώθῃ καιρίως μακρὰν τῆς πατρίδος του.—Mal-lor ἐχάρη ἐπὶ τούτῳ, ἀλλὰ μετανοεῖ καὶ ἀνταποδίδει καλὸν ἀντὶ κακοῦ, σώζουσα τὸν μορογενῆ αὐτοῦ υἱὸν, ὅστις ἔπεσεν εἰς τὸ φρέαρ.

Οὐχὶ πολὺ μετὰ τὰ ἐκτεθέντα ἐν τῷ τελευταίῳ μου κεφαλαίῳ συμβάντα, ὁ Ἱππότης Ἐμβῆς καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ του ἐπεχείρησαν ἐκστρατεῖαν τινὰ· ἀλλὰ ταχῶς ὕστερον ἠγγέλθη ὅτι αὐτὸς ἐπληγώθῃ ἐπικινδύνως ἐν τῇ οἰκίᾳ ξένων τινῶν μακρὰν τοῦ φρουρίου του. Ὅσον δὲ κακὰ καὶ ἂν ἦσαν ἰδιότητές τινες τοῦ Ἐμβῆ, ὁ Ἐλθέρτος ὅμως διέκειτο εὐνοικῶς πρὸς τε τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ· ἕνεκα λοιπὸν τῆς διαθέσεώς του ταύτης ἐλυπήθη ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ· οἱ δὲ ὑποκειμένοι εἰς τὸν Ἐμβῆν πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ, εἰλικρινῶς συναμερίζαντο τὴν λύπην τῆς δεσποίνης αὐτῶν· διότι ἦτο πάντοτε γενναία καὶ εὐμενὴς πρὸς αὐτούς.

Περὶ τοῦ συμβεβηκότος τούτου ἡ Ῥόζα θερμῶς ἐπιθύμει νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς· καὶ παρατηρήσασα ὅτι ὁ θυρωρὸς εἶχε περισσοτέρως ἢ τὸ σύνθητος ἐργασίας ἐπρότεινε νὰ κομίσῃ αὐτῇ τὸ γεῦμα εἰς τὸν μόνον ἔτι κρατούμενον δεσμώτην (διότι ὁ μὲν φανεῖς ἐθικνατώθη, ἡ δὲ παράφρων γυνὴ μετετέθη ἀλλαχοῦ.) «Ναὶ, Ῥόζα, δύνασαι νὰ κομίσῃς σὺ τὸ γεῦμα, ὃ ὑπέλαβεν ἡ γυνὴ τοῦ θυρωροῦ, «καὶ οὕτως ὁ κύριός σου δύναται νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ἐν ἀνέσει.» Πλὴν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ ὕδατος, ἡ Ῥόζα ἐπήρε κρυφίως δύο βραστὰ αὐγά καὶ λευκὸν ψωμίον κομισθέντα ὑπὸ τῆς Ἀγνῆς τὴν παρελθούσαν ἡμέραν.

Ὁ Ἱππότης Ἐλθέρτος λίαν ἐλυπήθη παρατηρήσας ὅτι ἐνῶ ἡ Ῥόζα ἐδιηγεῖτο τὴν ἐπελθούσαν συμφορὰν εἰς τὸν ἐχθρὸν του, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς εἰδέκνον χαρὰν τινὰ· ὁ δὲ τόνος τῆς φωνῆς τῆς κατέπειθεν αὐτὸν περισσότερο ἢ οἱ λόγοι τῆς, ὅτι αὐτὴ μᾶλλον ἐχάρη ἐπὶ τῇ δυστυχίᾳ τοῦ σκληροῦ Ἱππότου. Ὅθεν, ὁ ἐξαιρετὸς οὗτος πατήρ, ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ διηγήσῃ πρὸς αὐτὴν σπουδαίως, λέγων, ὅτι ὁ χριστιανὸς ἔχει καθήκον ὄχι μόνον νὰ συγχωρῇ τὰς γεννομένας πρὸς αὐτὸν ἀδικίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνταποδίδῃ καλὸν ἀντὶ κακοῦ. «Ἐ βεβκαὶ» ἔλεγε, «τόσον ἀπέχω τοῦ νὰ χαίρω ἐπὶ τῇ συμφορᾷ ἀνδρός, ὅστις ἀδικῶς μὲ κατέχει ἐν τῇ φυλακῇ ταύτῃ, ὥστε ἦθελον εὐχαριστήσῃ μεγάλως νὰ τὸν βοηθήσω καὶ νὰ τὸν ὑπερασπισθῶ ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ ἀνάγκῃ.»

Ἐπὶ δὲ τῇ ἐρωτῆσει τοῦ Ἐλθέρτου, πῶς θεωρεῖ τὰ τέκνα τοῦ Ἱππότου Ἐμβῆ, αὐτὴ ἀπεκρίθη, «σπανίως βλέπω αὐτὰ, καὶ ποτὲ δὲν ἤκουσα τὴν φωνὴν των, εἰ μὴ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ὅτε ἦλθον εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν διὰ νὰ παίζωσιν. Αὐτὰ ἔπαθον τὴν εὐφροσύνην, τώρα ὅμως εὐρίσκονται εἰς ἀνάρωσιν· ἡ δὲ κυρία Χίλδα θέλει νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται, ὅσον τὸ δυνατόν ἀπ' αὐτῆς, ὥστε νὰ δύναται νὰ τὰ βλέπῃ ἐκ τοῦ δωματίου τῆς, εἰς τὸ ὅποιον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαμένει. Τὰ δύο κοράσια τῆς εἶναι ὡραιότατα καὶ φαίνονται φιλόφρονα καὶ ἀξιαγάπητα· ὁ δὲ ἀδελφός των εἶναι παιδίον καλόν, δραστήριον καὶ ὠρτίον—τεσσάρων περίπου ἐτῶν τὴν ἡλικίαν.» Τότε ὁ καλὸς μας Ἱππότης παρεκίνησε τὴν θυγατέρα του νὰ ἐπιζητήσῃ εὐκαιρίαν νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὰ παιδιά ταῦτα. «Ἄν δὲ ἀπκνητήτης που τὴν μητέρα αὐτῶν» εἶπε, «μὴ λησμονήτης, Ῥόζα μου, ὅτι αὐτὴ εἶναι τεθλιμμένη· δεῖξον λοιπὸν διὰ τῶν βλεμμάτων σου τοῦλάχιστον ὅτι συμπαιθεῖς πρὸς τὰς θλίψεις τῆς.»

Ἐνδεχόμενον νὰ μὴ γνωρίζωσι πάντες οἱ ἀναγνώσταί μου ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ φρούρια πολλάκις ἐπολιορκούντο· δηλαδὴ περιεκυκλοῦντο ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, ὥστε ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ ἦναι ἐφωδιασμένα με ἀφθονον ὕδωρ. Νομίζω ὅτι οὐδὲν φρούριον ὑπάρχει εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἡμῶν πατρίδα ἢ εἰς ξένας χώρας ἄνευ φρέατος. Ἴσως τινὲς ἀπὸ σὰς ἐπεσκεπθῆτε τὸ ἐν Καρισθροῦκα

φρούριον (ἔπου ὁ βασιλεὺς Κάρολος δ' Α΄. εἶχε φυλακισθῆ) καὶ εἶδτε τὸ φρέαρ τὸ τοσοῦτον αξιοσημείωτον διὰ τὸ βάθος καὶ ἐξαιρετὸν ὕδωρ αὐτοῦ. Τοῦτο λοιπὸν θέλει σὰς δώσει καθαρὰν ἰδέαν περὶ τοῦ φρέατος, τὸ ὅποιον μετ' ὀλίγον θέλω περιγράψω. Ἐξ ὧων ἀναφέρει ὁ Γάλλος συγγραφεὺς περὶ τοῦ φρέατος τούτου, νομίζω ὅτι ἦτο ἐπίσης βαθύ, ἀλλὰ πλατύτερον κατὰ τὴν περιφέρειαν· τὸ ἄνω δὲ μέρος αὐτοῦ ἦτο ἐστεγασμένον καὶ ὑπεράνω τῆς στέγης ἐξηπλωντο οἱ κλάδοι δύο ὠρκίων δένδρων· ὅλα δὲ τὰ εὐρύχωρα μέρη τῆς αὐλῆς ἦσαν καταπράσινα ὑπὸ χλόης καὶ πλήρη ἀνθέων· οἱ δὲ ξένοι, οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸ φρούριον, ὠδηγοῦντο πρὸς τοῦτο τὸ φρέαρ ἵνα ἴδωσι καὶ αὐτό. Ἡμέραν τινὰ, ἀπόντος ἐτι τοῦ Ἱππότου Ἐμβῆ, τῆς δὲ κυρίας Χίλδας διαμενούσης ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἕνεκα ἀσθενείας, ὁ μικρὸς υἱὸς των, Ἐβάρδος τούνομα, καὶ αἱ ἀδελφαὶ του ἔπαιζον ἐν τῇ αὐλῇ, ἐπιτηρούμενοι ὑπὸ τῆς παιδαγωγῆς, ἥτις εἶχε παραγγελθῆ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὰ παιδιά οὐδὲ στιγμὴν μόνα. Διέταξε δὲ ἡ κυρία Χίλδα τὰ τέκνα τῆς νὰ μὴ πλησιάσωσι διόλου εἰς τὸ φρέαρ, ἀλλὰ γινώσκουσα ὅτι ζωρὸν παιδίον ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ δύναται νὰ λησμονῇ τὰς παραγγελίας τῆς μητρὸς του καὶ νὰ βίβωκινδυνεύῃ ἄνευ προθέσεως ἀπειθείας, δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὸν Ἐβάρδον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν μεγάλην αὐλὴν (ὡς τὴν ὠνόμαζον) ἄνευ τῆς ἐπιτηρήσεως παιδαγωγῆς ἀξίας πάσης ἐμπιστοσύνης. Ἡ νεαρὰ αὕτη παιδαγωγὸς εἶχεν ἐλάττωμα τι, ὅπερ δύναται νὰ φανῇ πρὸς ἡμᾶς ἀνάξιον κνείας, ἐν τοσοῦτῳ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐπέφερον ἀπειθειαν, ἀμέλειαν σπουδαίου καθήκοντος καὶ σχεδὸν τὸν θάνατον παιδίου ἐμπιστευθέντος εἰς αὐτήν! ἦτο *Μιχρός, δηλ. ἐπεθύμει νὰ τρώγῃ νόστιμα πράγματα!* Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην περὶ τῆς ὁμοίως, ἡ κόρη αὕτη ἔδραμεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὅποιον δὲν ἐκεῖτο μακρὰν διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν μάγειρον τεμάχιον γλυκύσματος ἢ ὄπωρικόν τι, ἀφήσασα τὰ τρία παιδιά μόνα. Κατὰ δὲ τὴν βραχυτάτην ἀπουσίαν αὐτῆς, πτηνόν τι καθήμενον ἐπὶ ἐνὸς τῶν δένδρων εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Ἐβάρδου, ὅστις ὕψωσε τὸν δάκτυλον του πρὸς τὰς ἀδελφὰς του ἵνα σιωπήσωσι καὶ σιρόμενος ἐλαφρῶς, βαθμηδὸν ἐπλησίαζε πρὸς τὸ πτηνόν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ τὸ ἴδῃ μόνον. Τὸ δὲ πτηνὸν ἐπέτα ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον, κατῆλθεν ἐπὶ τῆς στέγης καὶ τέλος ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ κάδδου. Ὁ δὲ ἀπλοῦς Ἐβάρδος ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο ἀπλώσας τὴν χεῖρά του νὰ τὸ φθάσῃ· οὕτω μὴ ἀναλογιζόμενος τὸν κίνδυνον, λησμονῶν δὲ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς μητρὸς του, ἐκλινε πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ φρέατος, ἔδοκίμασε ν' ἀρπάξῃ τὸ πτηνόν, ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ φρέαρ! Ἐκ τῆς κραυγῆς τῆς ἀδελφῆς του, καὶ τῶν τρομερῶν λέξεων, «Ὁ Ἐβάρδος ἔπεσεν εἰς τὸ φρέαρ, Ὁ Ἐβάρδος ἔπεσεν εἰς τὸ φρέαρ,» ἡ πάσχουσα μήτηρ αὐτοῦ ὠρμηθε πρὸς τὸ παράθυρον καὶ βλέπουσα δύο μόνον ἐκ τῶν τέκνων τῆς, παρεῦθε ἐλειπωμένησιν. Ἦκουσε δὲ καὶ ἡ Ῥόζα τὰς κραυγὰς,

ἔσπευσεν εἰς τὴν αὐλὴν εἶδεν ὅτι τὸ παιδίον ἂν καὶ εἰς βάθος πολὺ προχωρήσαν δὲν εἶχε φθάσει μέχρι τοῦ ὕδατος· διότι ἐνῶ ἔπιπτε τὸ ἔνδυμά του περιπλέχθη εἰς μίαν τῶν ἀρπαγῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ κτίσται ἐστερέωνον τὰς κλιμακὰς των, ὡσάντις ἦτα ἀνάγκη νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ φρέαρ' ἀπὸ τὴν ἀρπάγην ταύτην ἐξαρτηθεὶς ἐκρέματο κατακέφαλα. Οὐδὲ στιγμῆς ἀναβολὴ ἐπατρέπετο· ὅθεν μετὰ ἀκαταλήπτου ταχύτητος ἡ θάρραλέα καὶ εὐαίσθητος κόρη, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κάδδον καὶ προσέταξε τὴν ἐκπεπληγμένην παιδαγωγὸν νὰ τὴν καταβιβάσῃ εἰς τὸ φρέαρ ὅσον τάχιστα. Ἦτο μὲν ἀρκετὸς ὥρος ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἀνηρτήθη τὸ παιδίον μέχρι τοῦ ἄλλου μέρους τοῦ φρέατος, ἀλλὰ δύσκολον ἔργον ἦτο νὰ ὀδηγήσῃ τὸν κάδδον οὕτως, ὥστε νὰ μὴ κτυπήσῃ ἐπάνω εἰς αὐτὸν καὶ συγχρόνως νὰ μὴ ἀνατραπῇ ἐκ τοῦ βάρους αὐτῆς. Ἀλλ' ὁ μέγιστος ἀγὼν ἦτο, ὅτε τὸ ἔντρομον παιδίον ἔβαλε τοὺς βραχιόνάς του περὶ τὸν λαίμῳ αὐτῆς. Ἡ δυστυχὴς Ρόζα σχεδὸν ἀπώλεσε πάσας τὰς ἐλπίδας τοῦ νὰ δυνηθῇ ν' ἀποσπάσῃ τὸ ἔνδυμά του ἀπὸ τὴν ἀρπάγην καὶ νὰ ἐμπορέσῃσιν ὁ ἔντρομος πᾶς καὶ αὐτὴ, νὰ σταθῶσι σταθερῶς ἐντὸς τοῦ κάδδου καὶ νὰ μὴ πέσωσιν εἰς τὸ ὕδωρ ἐνόσω αὐτὸς ἀνεσύρετο. Ἡ δὲ παιδαγωγὸς συναίσθηνομένη τὸ πταίσμά της κατέβαλλε μεγίστην προσπάθειαν ὅπως βοηθήσῃ τὴν Ρόζαν· ἅμα δὲ ἐξῆλθε σώος ὁ Ἐσθάρδος αὐτὴ ἔδραμε μετ' αὐτοῦ πρὸς τὴν κυρίαν Χίλδαν μόλις συνελθοῦσα εἰς ἐαυτήν. Ἡ δὲ Ρόζα τρέμουσα ἐκ τοῦ υπερβολικοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν διαφόρων συγκινήσεων ἀπῆλθεν εἰς τὸ ταπεινὸν δωμάτιόν της, ὅπως ἀναπέμψῃ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις κατέστησεν αὐτὴν ὄργανον τῆς σωτηρίας φίλτάτου τέκνου τοῦ ἐχθροῦ τοῦ πατρὸς της. Πόσον δὲ τῶρα αὐτὴ ἐπεθύμησε νὰ χαροποιήσῃ τὴν εὐγενῆ καρδίαν τοῦ πατρὸς της! Ἡ δὲ ἰδέα ὅτι ἡ εἰδησις ἤθελεν εὐχαριστήσῃ αὐτὸν προσέθετε νέαν χαρὰν εἰς αὐτήν.

Μόλις παρήλθον ὀλίγα λεπτά της ὥρας καὶ ἡ Ρόζα προσεκλήθη ὑπὸ τῆς κ. Χίλδαν, ἥτις ἔμαθε παρὰ τῶν



να μὴ ὑποπέσῃ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα.» Ἡ κυρία Χίλδα θυμαζούσα τὸν παρρησιαστικὸν καὶ ἐν ταύτῳ μετρίῳφρονον τρόπον, τὴν κομψὴν προφορὰν καὶ τὴν κεχαριτωμένην στάσιν τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν αὐτῆς, ἵνα βοηθήσῃ τὴν παιδαγωγόν, ἐθεώρησε πάντα ταῦτα ἐπίσης ἐκπληκτικὰ, ὡς πρὸς κόρην κατέχουσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τόσον μικρὰν θέσιν· φαίνεται ὅτι ὀλίγον ἐγνώριζε ἡ κυρία Χίλδα ὅτι καὶ μετὰ τῶν πτωχῶν παρουσιάζονται πολλάκις παραδείγματα ὅχι μόνον φιλανθρωπικῶν αἰσθημάτων, ἀλλὰ καὶ αὐταπαρνήσεως, πρῆγματικῆ ἀγάπης καὶ ἀληθοῦς εὐγένειας τῆς ψυχῆς. «Ζήτησον ὅτι θέλεις,» εἶπεν ἡ κυρία Χίλδα, «ἀδύνατον εἶναι ν' ἀπο-

θυγατέρων της καὶ τῆς παιδαγωγοῦ πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ ἠρωικοῦ κατορθώματός της. Τὴν ἐφίλησε φιλοστόργως ὡς σώτειραν τοῦ υἱοῦ της· ἔκλαιε δὲ μετὰ πάθους ἐνῶ ἐπὶ ματαίῳ προσεπάθει νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν ἠσθάνετο. Συνελθοῦσα δὲ εἰς ἐκυτὴν ἡ κυρία αὐτὴ, εἶπε: «ἀξιοθαύμαστε κόρη! ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀνταμειφθῇ ὑπ' ἐμοῦ πρεπόντως τὸ παράδοξον θάρρος σου, ἡ ετοιμότης τοῦ νόος σου καὶ ἡ ἀγαθότης σου πρὸς τὸ παιδίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἦτο ὅλως ξένον πρὸς σέ. Ἐντοσούτῳ ἡ ἀμοιβή σου πρέπει ν' ἀναβληθῇ μέχρι τῆς ἐπικνώδου τοῦ συζύγου μου. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ πρέπει νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀνίκανον παιδαγωγὸν πρὸς τὴν ὁποίαν, ἐνοεῖται, δὲν πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φροντίδα τῶν τέκνων μου. Θέλω δὲ πρᾶξει πᾶν τῷ ἐπ' ἐμοὶ νὰ καταστήσῃ, εὐάρεστον τὴν νέαν σου ὑπηρεσίαν, τὰ δὲ ἀναγκαιοῦντα σοὶ ἐνδύματα θέλουσιν ετοιμασθῆ ἀμέσως δι' ἰδίων μου ἐξόδων.» Μετὰ συγκινητικῆς δὲ μετρίῳφροσύνης ἀπήντησεν ἡ Ρόζα, «ἀδέσποινα, δὲν ἔπραξον ἐγὼ εἰ μὴ τὸ καθῆκον, ὅπερ ἡ εὐεργετικὴ Πρόνοια, ἥτις ἐφορᾷ ἐφ' ἡμᾶς, μοὶ ὑπέδειξε. Ἄν δὲ μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ζητήσω χάριν τινά, αὐτὴ εἶναι τὸ νὰ συγχωρήσῃς καὶ νὰ κρατήσῃς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σου νέαν, ἥτις μετενόησε καὶ βελτίως λυπημένη ἐπὶ τῷ πταίσματι αὐτῆς, θελεῖ βεβαίως προσέχει τοῦ λοιποῦ ὥστε

μεθ' ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ, ὡς θυγατέρα μου· ὁ δὲ σύζυγός μου δὲν θέλει ἐναντιωθῆ εἰς τὴν ἀπόφασίν μου ταύτην.» Ἡ Ρόζα ἐφαίνετο λίαν συγκεχυμένη· ἀπορούσα δὲ τί νὰ ἀπαντήσῃ, ἔμεινε σιωπηλή. Τὸ νὰ παρητηθῇ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ θυρωροῦ οὔτε νὰ συλλογισθῇ ἠδύνατο· διότι τοῦτο ἤθελεν ὅχι μόνον τὴν

στερήσει τοῦ νὰ βλέπῃ τὸν πατέρα της, ἀλλ' ἤθελε λαμβάνει πάλιν τὴν ἀθλίαν τροφήν, ἥτις συνίστατο, ὡς ἔρρέθη, ἀπὸ ἀθλοῦ ζωμοῦ, ὕδατος καὶ προστόγου ἄρτου. Ἡ κυρία βεβαίως ἐξεπλάγη ἐπὶ τῇ ἀποποιήσει τῆς κόρης τοῦ νὰ ὠφελῆθῃ τῆς καλωσύνης της, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκβάλη ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν

ποιηθῆ. Κατὰ τὴν παράκλησίν σου λοιπὸν διατηρῶ, τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν παιδαγωγὸν εἰς τὰ καθήκοντά της· ἀλλ' εἶναι φανερὸν εἰς ἐμὲ ὅτι, ἂν καὶ ἡ δυστυχία σὲ κατέλαβεν ἐν τῇ νεορᾷ σου ἡλικίᾳ, δὲν ἦτο προωρισμένη διὰ τὴν μικρὰν θέσιν ἐν τῇ εὐρίσκεισσι. Ἀπὸ τοῦδε θὰ σὲ μεταχειριζώ-

μεθ' ἐν τῷ φρουρίῳ τούτῳ, ὡς θυγατέρα μου· ὁ δὲ σύζυγός μου δὲν θέλει ἐναντιωθῆ εἰς τὴν ἀπόφασίν μου ταύτην.» Ἡ Ρόζα ἐφαίνετο λίαν συγκεχυμένη· ἀπορούσα δὲ τί νὰ ἀπαντήσῃ, ἔμεινε σιωπηλή. Τὸ νὰ παρητηθῇ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ θυρωροῦ οὔτε νὰ συλλογισθῇ ἠδύνατο· διότι τοῦτο ἤθελεν ὅχι μόνον τὴν



Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΟΥΡΚΟΣ [Ἰδὲ σελ. ὀπισθεν]

της, εἶπε: «σοὶ παρρησιάζω ὅσον καιρὸν θέλεις νὰ σιωπῆς κατὰ πόσον δύναμαι νὰ σοὶ εἶμαι χρήσιμος· ἵνα σε εὐχαριστήσω· εὐχαρίστως θέλω πράξει ὅτι δύναμαι δὲ ὅπως δεῖξω τὴν ἀγνωμοσύνην μου. Δύνασαι δὲ νὰ ἔρχεσαι πρὸς ἐμὲ ὁποτεδήποτε θέλῃς.»

— — — [ἔπεται συνέχεια.]

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΟΥΡΚΟΣ

Μεταξύ των διακριθέντων εν τῷ ἐνεστώτι πολέμῳ τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δημοτικώτερος εἶναι ὁ στρατηγὸς Γούρκος. Εἶναι στρατιωτικὸς ἀρχαῖος, μόνον εἰς τὰς συγκινήσεις καὶ τὰς τύχας τοῦ πεδίου τῆς μάχης τεροπόμενος. Θεωρεῖται ὁ μᾶλλον ἀτρόμητος ἰππεὺς τῆς αὐτοκρατορίας, ἐνεκα δὲ τῆς δεξιότητός του ταύτης ὀφείλει τὴν ἐν τῷ στρατῷ προαγωγὴν του. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σταδίου του, ὢν νῦν ὑπερπεντηκοντοῦτης, ἐν τοῖς πολέμοις τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Πολωνίας, ἐγένετο ἀντικείμενον θαυμασμοῦ διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τόλμην, ἧτις δὴ ἦτο διὰ πάντα ἄλλον θράσος. Κατὰ τὸν κριμαϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Σεβαστουπόλεως, διέπρην ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν μετὰ τῆς Τουρκίας, εἶχε διαπρεπῆ ἀρχηγίαν ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ φρουρᾷ. Τὴν κατέλιπεν ἀσμένως ἅμα ὡς ὁ μέγας δούξ Νικόλαος τῷ προέτεινε νὰ προβῇ ἐπικεφαλῆς τῆς προφυλακῆς. Γνωστὸν ἦδη πᾶς ὁ στρατηγὸς Γούρκος διέβη τὰ Βαλκάνια καὶ κατέλαβε τὰ στενά τῆς Σίπκας, πῶς ἔσπειρε τὸν τρόμον μέχρι τῶν περιχώρων τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ πᾶς τέλος τὰ μάλα συνετέλεσεν εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Πλεύνας.

Πόσον ἐξετιμῆσαν τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ ἐνδόξου τούτου στρατηγοῦ, ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἐξῆς: Ὁ Ἰσάρος ἐπισκεφθεὶς τὸ Γελς, ἔμεινε 18 ὄλας ὥρας ἐφιππος. Ἀσπασθεὶς δὲ τρεῖς τὸν στρατηγὸν Γούρκον, ἐνεχείρισεν αὐτῷ ἀδαμαντοκόλλητον σπάθην καὶ εἶπε: «Δὲν θὰ λησμονήσω σὲ καὶ τοὺς περὶ σέ!»

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ\*

Υπὸ πάντων βεβαίως τῶν παιδαγωγῶν τοῦ αἰῶνος ἡμῶν ἀποδεκτὴ κατέστη ἡ ἀρχή, ὅτι πᾶσα γεωγραφικὴ διδασκαλία πρέπει ἐκ τῆς ἐγχωρίου τοπογραφίας ν' ἀρχηται. Δυστυχῶς δὲ τὸ σχολεῖον στερεῖται παντελῶς τῆς τοῦ οἴκου πρὸς τοῦτο συμπράξεως. Διότι σπανιῶτατοὶ εἰσιν οἱ γονεῖς, οἵτινες

\* Παιδαγωγικὸν Δοκίμιον ὑπὸ Β. Α. Κεχαγιᾶ, ἐπὶ τῇ βάσει ὁμοίου γερμανικοῦ πρὸς τὰ ἡμέτερα ἦθη μεταρρυθμιζόμενον.

Ἀσμένως καταχωρεῖται τὰς περὶ τῆς κατ' οἶκον ἐκπαιδεύσεως σημειώσεις τοῦ κ. Β. Α. Κεχαγιᾶ καθότι οὐ μόνον ὠφελίμους ἀλλὰ καὶ τερπνὰς εὐρεῖν αὐτὰς.

Ὁ κ. Κεχαγιᾶς τρέφομενος τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διατέλεσε ὑποδιευθυντὴς ἐν τῷ ἑλλ. Ἐκπαιδευτηρίῳ τοῦ ἀειμνήστου Γρ. Γ. Παπαδοπούλου, ἐπὶ 3 δὲ ὄλα ἔτη διευθύνων τὴν ἐπὶ τῆς νήσου Πριγκήπου ἑλ. Σχολὴν, μετέβη εἰς Αἰψίαν τῆς Σαξωνίας, ἐνθα ἀκόπως ἐπέδθη εἰς τὰ παιδαγωγικὰ, οὐ μόνον θεωρητικῶς διδασκόμενος, ἀλλὰ καὶ πρακτικῶς διδάξας ἐπὶ 2 | 2 ἔτη ἐν τῷ ἀκαδημαϊκῷ τῆς παιδαγωγικῆς σχολῆς προτύπων σχολείῳ ἐπέσρεψε δὲ κομιζῶν τὰς καλλίστας ἐνδείξεις τῆς ἐπιτυχούς αὐτοῦ ἐν τῇ παιδαγωγικῇ μορφώσεως παρά τε τοῦ κ. Ziller, καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἐν Αἰψίᾳ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντοῦ τοῦ ἐν λόγῳ σχολείου, καὶ τῶν λοιπῶν, περ' οἷς διήκουσε, καθηγητῶν.

κατὰ τοὺς περιπάτους καὶ ἐκδρομὰς καθοδηγοῦσι τὰ τέκνα αὐτῶν πρὸς πρόσκτησιν τῶν θεμελιωδῶν γεωγραφικῶν ἐποπτικῶν ἀντιλήψεων, ἵνα, ὅτι ὁ διδάσκαλος παραλείπει, ἀδυνατῶν μετὰ τῶν παιδῶν νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν ἐλευθέραν φύσιν, συμπληρῶται ὑπὸ τοῦ οἴκου.

Κατὰ πρῶτον ἀσκεῖται ὁ παῖς ἐν περιπάτοις τῆς ἐννοίας τοῦ τόπου σαφῶς ν' ἀντιληφθῇ. Κατὰ τίνα φορὰν πρέπει νὰ βαδίσωμεν, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸν κήπον; Πόθεν τὸ ἤξεύρεις; Ποῦ πηγαινόμεν διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης; Οὕτως ὁ παῖς καθίσταται γνώστης τῆς περιχώρου, ὡς τῆς πατρικῆς αὐτοῦ οἰκίας. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπονται ἀσκήσεις καταμετρήσεως τῆς ἀποστάσεως διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. «Πόσα βήματα ἀπέχει τὸ δένδρον τοῦτο ἀπ' ἐκείνου;» ἐρωτᾷ ὁ πατὴρ τὸν παῖδα. «Πόσον μακρὰ εἶναι ἡ γέφυρα; πόσον εὐρὺς ἐπομένως ὁ ποταμὸς; Ὁ οἶκος ἡμῶν ἔχει 60 ποδῶν ὕψος, πόσον ποδῶν ὕψος ἔχει ἡ πλησίον φυλῦρα;» Πρὸς τοιαύτας ἐρωτήσεις παρέχει ἀφορμὴν ἕκαστος περιπάτος, πρὸς ἃς ὁ πανταεὶς παῖς ἀπαντᾷ λίαν ἀσμένως καὶ ἐστὸχως.

Ὁ δὲ ἐξαέτης ἀσκεῖται τὰ τέσσαρα τοῦ ὀρίζοντος νὰ διακρίνῃ σημεῖα (B. N. A. Δ.) ὃ δὲ ὀκταεὶς λαμβάνων ἀνά χεῖράς του ἀνεμώνην, φέρουσαν ὀκτῶ φύλλα τῆς στεφάνης, ὡς ναυτόπαις τὸ ΒΑ. ἀμέσως ἀπὸ τοῦ Β. ἀσκεῖται νὰ διαστέλλῃ. Πρὸς ἐπιτυχστέρην δὲ καὶ ἀσφαλστέρην διάκρισιν αὐτῶν σκόπιμον εἶναι, ἐὰν τις σφαῖραν ἐκ κόμμεως κατὰ διαφόρους ῥίπτων διευθύνσει, ἐρωτᾷ τὸν παῖδα τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν. Ἡ ἀσκῆσις ὁμοίως αὐτῇ μετὰ μεγάλης πρέπει νὰ τελεῖται ἀκριβεῖας. Σκόπιμος πρὸς τοῦτο θεωρεῖται καὶ ἡ χρῆσις ἀπλῆς μαγνητικῆς πυξίδος, ἀφοῦ προηγηθῶσιν ὀδηγίαι τινὲς ἀναγκαῖαι.

Παντες οἱ παῖδες ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων εἰσι μετεωρολόγοι· παρατηροῦσι δὲ τὴν σελήνην, ἐὰν αὕτη τὴν ἡμέραν ἀνατέλλῃ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἐνηλίκων πρωιαιότερον. Ὁφέλιμον εἶναι ἐπομένως νὰ παρέχεται αὐτοῖς ἐνωρὶς ἀφορμὴ τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, τὰ φαινόμενα τοῦ σκότους, τοῦ λυκαυγοῦς νὰ παρατηρῶσι νὰ ἐξηγῶνται δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀντίληψιν αὐτῶν. Λίαν δὲ διδακτικόν εἶναι, οἱ παῖδες τὸ σχῆμα τῆς σελήνης κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῆς φάσεις νὰ ἰχνογραφῶσι, τὴν φορὰν καὶ τὸ μῆκος τῶν σκιῶν τοῦ ἡλίου κατὰ τὰ τρία τῆς ἡμέρας σημεῖα (πρωῖαν, μεσημβριαν καὶ ἑσπέρας) νὰ συγκρίνωσι καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας νὰ ὀρίζωσιν. Ἡλιακόν τι ὠρολόγιον, πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποῖου ἀπλοῦς τις ἐπικραεῖ πῖσσαλος, ἐν οὐδενὶ κῆρῳ πρέπει νὰ λείπῃ. Διαρκοῦντος δὲ τοῦ ἔτους ἀναγκαῖον νὰ ὀδηγηταὶ ὁ παῖς νὰ παρατηρῇ τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας καὶ νυκτός· οὐδέποτε δὲ νὰ παραμελῆται ν' ἀναφέρηται ὑπὸ τῶν γονέων, ὅτι σήμερον εἶναι ἡ μικροτάτη νύξ, σήμερον ἡ μικροτάτη ἡμέρα, σήμερον εἶναι ἰσημερία. Μόνον δὲ ἡ περπατήσεις ἐπὶ τῶν φαινομένων τούτων εἶναι διδακτικὴ καὶ ἐπαιγωγικὴ, ἐὰν οἱ γο-

νοὶ ἀμοιρῶσι τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἐξήγησιν τούτων γνώσεως. Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραμεληθῇ ἐνωρὶς νὰ διακρίνῃ ὁ παῖς τοὺς ἀξιολογώτερους ἀστερισμούς. Εἶναι ἐντὺς θλιβερωτάτῃ ἡ ἀγνοία τῆς φύσεως, ἐν ἣ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων διατελοῦσι! Πόσοι ἀρὰ γε τῶν πεπολιτισμένων δύνανται νὰ διακρίνωσι τὸν πολικὸν ἀστέρα, πρὸς ὃν ὁ ἄγριος ὀρίζει τὴν φορὰν τῆς πορείας αὐτοῦ; Τὴν γνώσιν τῆς μεγάλης καὶ μικρᾶς ἀρκτου καὶ τοῦ Ὀρίωνος ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον εἶναι νὰ κομίζῃ ὁ παῖς ἐκ τοῦ οἴκου εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἐνῶ δὲ ὁ παῖς ἐνασχολεῖται ἐπὶ τῶν μετεωρολογικῶν τούτων παρατηρήσεων, ὠφέλιμον εἶναι νὰ προσκτῆσῃ ἀκριβῆ γνώσιν καὶ τοῦ μέρους τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἢν πατριδὰ ὀνομάζει, μαυθάνων τὰ ὄρη, λόφος, κοιλάδας, ῥύακας, ποταμοῦς αὐτῆς νὰ ὀνομάζῃ, ὡς πρὸς τὴν θέσιν, φορὰν καὶ σχῆμα αὐτῶν νὰ διακρίνῃ καὶ τὰ κύρια διαγνωστικὰ αὐτῶν γνωρίσματα προφορικῶς ν' ἀποδίδῃ. Τίς κοιλάς εἶναι ἐπιμηκεστέρα; Τί ὄρος ὕψηλότερον, τί μᾶλλον ἀπόκρημον; Τοιαῦτα ἐνασχολήσεις καθιστῶσιν ἕκαστον περιπάτον τετὸν καὶ διδακτικόν.

Ὁ δὲ ὀκταεὶς παῖς ἀποκτᾷ τὴν ἰκανότητα ἤδη, διαγράμματα τόπων, ἀργότερον δὲ χάρτας νὰ ἰχνογραφῇ. Ἡ δὲ ἰχνογράφησις αὐτῶν καλὸν ν' ἀρχηται ὡς ἐξῆς· ἐνθεὶς ὁ πατὴρ ζύλονόν τινα οἰκίσκον, πυργίσκον ἢ παρόμοιον τι ἐν ὕγρα ἄμμῳ ἢ πηλῳ καὶ δεικνύσει τῷ παιδί τὸν τύπον, ὃν τὸ ἀντικείμενον ἀφῆκεν, ὀδηγῶν αὐτὸν τὸ ἐκτυπωθῆν διάγραμμα αὐτοῦ ν' ἀπομιμηθῇ. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιχειρεῖ ὁ παῖς τὸ διάγραμμα τοῦ δωμάτιου τῆς οἰκίας, ἐν ἣ κατοικεῖ, τοῦ κήπου νὰ ἰχνογραφῆσῃ. Ἀφοῦ δὲ οὕτω κατορθώσῃ ὁ παῖς ν' ἀντιληφθῇ τῆς ἐννοίας τοῦ μέτρου, (προτιμότερον νὰ μεταχειρίζηται ὡς ὄσον συγκρίσεως τὰ μέλη τοῦ σώματός του πρὸς τὰ τοῦ ἐνήλικος) καθοδηγεῖ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐκτάσεις ν' ἀντιγράψῃ ἐκ τῆς φύσεως καὶ τὸ σχέδιον τοῦ χωρίου ἢ τῆς κοιλάδος νὰ ἐπιχειρῇ. Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἰκανότητα ταύτην ὁ τῶν μεγάλων πόλεων ἄνθρωπος εὐρίσκει διδασκάλους μαμαζὺ τῶν ἀγρίων λαῶν, ὡς τοῦτο πάντες οἱ τοῦ πόλους πλεύσαντες ἐπιμαρτυροῦσι, βεβαιοῦντες ὅτι οἱ Ἕσκιμοὶ εὐχερῶς καὶ ταχέως τὸ διάγραμμα τῆς χώρας των ἰχνογραφοῦσιν ἐπὶ τῆς χιόνος. Πόσοι δὲ τῶν ἡμετέρων τὸ τῆς πατρίδος αὐτῶν δύνανται νὰ ἰχνογραφήσωσιν; Μετὰ δὲ τοιαύτας ἀσκήσεις ἀνάγκη ὁ πατὴρ νὰ ὀδηγῇ τὸν παῖδα πῶς τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐξάρματα ἐπὶ τοῦ χάρτου δι' ἀσθενούς ἢ παχείας σκιᾶς νὰ παριστᾷ. Μᾶλλον δὲ ἀντιληπτόν ἀποβαίνει τοῦτο, ἐὰν ὁ πατὴρ ἐξ ἄμμου ἢ πηλοῦ πρότυπον ὄρου σχημακτῆσῃ καθοδηγεῖ δὲ τὸν παῖδα τὸ διάγραμμα τούτου νὰ ἰχνογραφῆσῃ. Λίαν διδακτικόν ἀποβαίνει, ἐὰν οἱ παῖδες ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν τοῦ πατρὸς πειρῶνται τὴν κοιλάδα καὶ τὰ ὄρη τῆς πατρίδος αὐτῶν ἐξ ἄμμου ἢ πηλοῦ νὰ πλάττωσιν· διότι οὕτως αἱ ἐννοιαὶ κοιλάς, λόφος, ὄρος, ὀροπέδιον κλπ.

καθίστανται εὐκρινεῖς καὶ ἀποβαίνουσιν ἀνεξίτηλοι παραστάσεις. [Ἔπεται συνέχεια.]

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΣ

[Συνέχεια καὶ τέλος].

Ὅποταν τὸ ἐντομον τελειώσῃ τὸ ἔργον τῆς ἐξυφάνσεως, ἀλείφει ὀλόκληρον τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφανείαν τοῦ κουκουλίου μεθ' ὕλης τινος γλυκύδους, ὁμοιαζούσης λίαν πρὸς τὴν ὕλην ἐξ ἧς καὶ ἡ μέταξα κατασκευάζεται· τοῦτο δὲ γίνεται ὅπως προσηλάττη ἐκ τῆς βροχῆς ἢ τῆς ὑγρασίας τὴν χρυσαλλίδα, ὀποταν ὄσα ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῆς καταστάσει, ἐκτίθεται ἐν πάσῃ τῆς ἀτμοσφαιρας τροπῇ. Ἡ μετὰ τὴν κλωστή ἐξ ἧς ἡ σφαῖρα κατασκευάσεται, συνοδεύεται καὶ αὕτη καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς, διὰ μέρους τινὸς τῆς ὕλης ἐκείνης, χρησιμευούσης ὅπως χορηγήσῃ στερεότητα εἰς τὴν ὕψην αὐτῆς, οὕτω δὲ καταστῆ ἡ κατοικία τῆς χρυσαλλίδος ἀδιαφόρητος. Τοῦτο δὲ γίνεται τοσοῦτον καλῶς, ὥστε, ὅταν, ὅπως ἐκτυλιχθῇ ἡ μέταξα μετὰ μείζονος εὐκολίας, αἱ σφαῖραι ῥίπτωνται ἐντὸς λεκάνης πλήρους θερμοῦ ὕδατος, αὐταὶ ἐπιπλέουσιν ὡς κύσται.



Ἡ ἀδιάκοπος ἐξαγωγή τῆς μετὰ τῆς ὕλης, καὶ ἡ ἀποφυγὴ τροφῆς, ἀναγκάζει τὸν σκώληκα βαθμηδὸν νὰ

σμικρύνεται· οἱ δακτύλιοι τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐγγίζουσι πλησιέστερον πρὸς ἀλλήλους καὶ φαίνονται μᾶλλον διακεκκριμένοι. Ὅταν ἡ σφαῖρα τελειωθῇ, τὸ ἐντομον ἀναπαύεται ὀλίγον ἐκ τοῦ καμάτου, καὶ τότε ἐκρίπτει τὸ τῆς χρυσαλλίδος ἐνδύμα. Ἐὰν δὲ τότε τὸ κουκούλιον ἀνοίξῃ, ὁ ἐν αὐτῷ οἰκῶν θέλει φανῆ ἐν τῷ σχήματι χρυσαλλίδος, ὡς ἐν τῷ σχήματι τῆδε. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ κάλυμμα, τοσοῦτον διάφορον τοῦ νῦν προσληφθέντος, δὴ εὐρεθῆ κατακειμένον παρ' αὐτῷ.



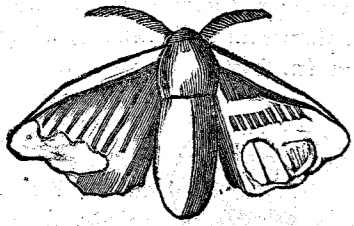
Αἱ φάσεις τοῦ μεταξοσκώληκος ἐπιπέδονται δι' αὐξήσεως τῆς θερμοκρασίας. Αἰφνίδιοι μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ ψύχους εἰς τὴν θερμότητα, καὶ ταὐτάτιν εἰσι λίαν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν μεταξοσκώληκα· ἀλλὰ δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὸν ὕψιστον βαθμὸν θερμοτήτος, ἐὰν καλῶς προσηλάττηται. Ὅσα μείζον εἶναι ἡ θερμοτός ἐν ἣ διατελεῖ, τοσοῦτον ὀξύτεροι εἰσιν αἱ χρειαί του, ταχύτερα αἱ ἡδοναί του, καὶ βραχυτέρα ἡ ὑπαρξίς.

Ὡς ἕτεροι κάμψαι, ὁ μεταξοσκώληξ δὲν εἶναι ζωὸν θερμοῦ αἵματος· ἡ θερμοκρασία του δθεν εἶναι πάντοτε ἴση πρὸς τὴν τῆς ἀτμοσφαιρας ἐν ἣ εἶναι τεθειμένος. Ἐν ταῖς χώραις ἐνθα ἡ μέταξη παράγεται, ἐνθα τρέφοι τεχνικῆς θερμοκρασίας δὲν ἠρευνήθησαν πρακτικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς καὶ ἡ δαπάνη τοῦ συστή-

ματος τούτου είναι μεγάλη, δεν εφαρμόζεται αυτή. Η μεγάλη δεκτικότητα του έντομου εις ατμοσφαιρικάς επιρροάς απαιτεί ώστε η θέρμανσις να μη γίνηται διά των συνήθων μέσων, άλλ' εγένετο παραδεκτὴ ἡ δια βρυμάτων θερμοῦ ὕδατος θέρμανσις, ὅπερ ἐν Ἀμερικῇ τὸ πρῶτον ἐφηρμόσθη καὶ ἐφρευρέθη. Τὰ βρύματα ταῦτα διαρκῶς βρῦνται διὰ σωλῆνων ἐν τῷ δωματίῳ θετιμένων ἐξ ὧν ἡ θερμότης μεταδίδεται δι' ἀντανάκλασας.

Ὁ μεταξοσκώλης διατελεῖ ἐν μορφῇ χρυσαλλίδος ἐπὶ περιόδους, αἵτινες κατὰ τὸ κλίμα ἢ τὴν θερμοκρασίαν ἐν ἧ' ἐτέθη ποικίλλουσαν ἀπὸ δεκαπέντε μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν. Ἐν ταῖς Ἰνδίας ὁ χρόνος εἶναι πολὺ βραχυτέρος· ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ δεκαοκτῶ μέχρις εἰκοσι ἡμερῶν. Ἐν Γαλλίᾳ τρεῖς ἐβδομάδες· καὶ ἐν τῷ κλίματι τῆς Ἀγγλίας, ὅπταν δὲν ἐπισπεύδεται διὰ τεχνητῶν μέσων, τριάκοντα ἡμέραι. Τὸ έντομον τότε ἀποορίπτει τὸ κάλυμμα τὸ περιορίσαν αὐτὸ ἐν τῇ φαινομένη ἀναισθησίᾳ, καὶ φαίνεται

λευκοφαίου χρώματος, μετὰ τεσσάρων πετρῶν, δύο ὀφθαλμῶν καὶ δύο μελανῶν κεράτων, τὰ ὅποια παρουσιάζουσι πετρῶδη ὄψιν.



Εάν ἀφεθῆ' μέχρι τῆς περιόδου ταύτης ἐν τῷ κουκουλίῳ, τὸ έντομον λαμβάνει ἀμέσως μέτρα πρὸς ἀπολύτρωσιν αὐτοῦ, ἐκρίπτον τοῦ στόματος ὑγρὸν δι' οὗ ὑγραίνει καὶ ἐλαττοῖ τὴν τραχύτητα τῆς γλυκῆς ὕλης δι' οὗ ἡλειψέ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῆς κατοικίας του, καθιστάμενον ἱκανὸν, διὰ συνεχῶν κινήσεων τῆς κεφαλῆς, νὰ χαλαρῶνῃ, χωρὶς νὰ θραύσῃ, τὴν ὑφὴν τῆς σφαιρας· τότε μεταχειριζόμενος τοὺς ἀγκυστρώδεις πόδας του, ἀπομακρύνει τὰς κλωστής καὶ διανοίγει δίοδον εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἐσφαλμένως λέγεται ὅτι τὸ έντομον ἀναλαμβάνει τὴν ἐλευθερίαν του διὰ μασσήσεως τῶν μεταξίνων κλωστῶν, άλλ' ἀπεναντίας εὗρηται, ὅτι ἐάν μετὰ προσοχῆς ἐκτυλιχθῆ', ἡ συνέχεια αὐτῶν σπανίως θραύεται.

Ἐν τῶν περιεργωτέρων τῆς φυσικῆς ἱστορίας τῶν μεταξοσκώληκων, εἶναι ὁ βαθμὸς καθ' ὃν ὁ ὄγκος καὶ τὸ βάρος αὐτῶν αὐξάνει, καὶ ὁ βραχὺς χρόνος ἐν ἧ' ἡ αὐξήσις αὕτη ἐπιτυγχάνεται. Ἐν ὀλίγαις ἐβδομάσαι τὸ έντομον πολλαπλασιάζεται κατὰ τὸ βάρος ἐννέα χιλιάδας φορὰς. Ἐκ τῆς περιόδου ταύτης, καὶ καθ' ὅλας τὰς δύο διαδοχικὰς καταστάσεις ὑπάρξεως οὐδεμίαν λαμβάνει τροφήν καὶ βαθημδὸν ἐλαττοῦται κατὰ τὸ βάρος, διατηρούμενος ἐκ τῆς ἰδίᾳς αὐτοῦ οὐσίας.

Τὸ έντομον ἀπολαύει τῆς ἐλευθερίας του ἐπὶ μόνον βραχὺ διάστημα χρόνου. Ἡ πρώτη αὐτοῦ ἐπασχόλησις νὰ ζητήσῃ τὸν σύντροφον αὐτοῦ· μεθ' ὃ τὸ θῆλυ κατατίθεισι τὰ ὠὰ του· ἀμφότεροι δὲ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας τελευτῶσιν.

ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ.

Ἐπιστημονικῆ τινος γερμανικῆ στατιστικῆ πρὸ τινος καιροῦ ἐκδοθεῖσα δίδει τὰς ἐξῆς λεπτομερείας ἐπ' ἀντικειμένου, ἐφ' οὗ οὐδεὶς σχεδὸν ἐσκέφθη πιθανῶς νὰ ἐνασχοληθῆ. Πρόκειται περὶ παρατηρήσεων γενομένων ἐπὶ τῶν πτηνῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν χολερικῶν ἐπιδημιῶν. Ἐν Πετροῦπόλει καὶ Ρίγα ἐν ἔτει 1848, ἐν τῇ δυτικῇ Πρωσίᾳ ἐν ἔτει 1849 καὶ ἐν Ἄνωβέρῳ τῷ 1850, παρατηρήθη ὅτι ἅμα τῇ μεταδόσει τῆς ἀσθενείας τὰ πτηνὰ τοῦ γένους τῶν κορακιῶν, τὰ στρουθία καὶ αἱ χελιδόνες ἐγκατέλειπον τὰς ὑπὸ τῆς μάστιγος προσβληθείσας πόλεις, καὶ δὲν ἐπανήρχοντο ἢ ὅταν τὸ κακὸν ἐντελῶς ἐξέλειπεν.

Ἐν Γαλιλίᾳ τῇ 26 Ἰουλίου 1872 οἱ πυργίται ἐγκατέλειπον τὴν πόλιν Tazemyst ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς ἐπιδημιᾶς τῆς χολέρας καὶ δὲν ἐπανήλθον ἢ τὴν 30 Νοεμβρίου, τοῦτέστιν ὅτε δὲν εἶχαν πλέον οὐδένα φόβον.

Τὸ αὐτὸ συνέβη ἐν Νυρεμβέργῃ ἐνόσῳ τὸ κακὸν ἐβριάμβευε. Τὸ αὐτὸ φαινόμενον παρατηρήθη ἐν Μονάχῳ, ὅπου ἡ ἐπάνοδος τῶν πτηνῶν ἐχειρητέθη, ὡς ἕκαστος τὸ ἐνόσῳ, ὑπὸ τοῦ λαοῦ διὰ μυρίων ἐνδείξεων χαρᾶς.

Ἡ ἐπάνοδος αὕτη συνέπεσε μετὰ τὴν ὕρεσιν τῆς ἐπιδημιᾶς. Φαίνεται ὅτι χολερικός τις πρὸδρομος διακτινόμενος ἐν τῷ ἀέρι εἰδοποιεῖ τὰ πτηνὰ ταῦτα. Αἱ ἀναχωρήσεις αὗται λαμβάνουσι χώραν φυσικῶς ἐστίν ὅτε καὶ δίχως ἢ χολέρα νὰ ἐπίκειται καὶ πολυλάνικ οἱ κάτοικοι πόλεων συνέλαβον ἀτόπους φόβους ἰδόντες τὰ στρουθία νὰ ἀναχωροῦν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο τίποτε τὰ πτωχὰ στρουθία εὗρισκον τροφήν εἰς τὰ ἀλώνια, διότι ὅπου τοῦτο συνέβη ἦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐποχὴ θέρους.

Η ΜΗΤΗΡ

Ἡ μήτηρ, βᾶσις κοινωνίας, ἡ μήτηρ, ὄνομα γλυκὸ, τῆς θείας ἀγγελος προνοίας, θεότης τῆς οἰκογενείας παρήγορος καὶ εὐνοική.

Θείου πυρὸς μεστὸν τὸ στόμα, μεστὸν τὸ πνεῦμα τῆς μητρός, αὐτῆς ζωήρρυτον τὸ ὄμμα, αὐτῆς μελίρρυτον τὸ στόμα, αὐτῆς τὸ θάλπος ἰατρός.

Τιμᾶτε, τέκνα, τὴν μητέρα· αὕτη τὸ νέκταρ τῆς ζωῆς. Ἐκ τῆς ζωῆς τῆς σᾶς ἐκέρα καὶ ἡ ἄτμισ σᾶς διεπέρα τῆς θερμογόνου τῆς πνοῆς.

Αὕτη ἐπάνω τῆς στρωμνῆς σας ἄγρυπνον εἶχεν ὀρθαλμῶν καὶ συμπληρίζουσα μαζή σας σᾶς ἔμαθε τὸν εὐσεβῆ σας τὸν πρῶτον εἰς Θεὸν ψαλμὸν.

Ὁ τέκνα, μὴ ἀμνημονεῖτε τῶν τιμαλφῶν τῆς θυσίῶν, εὐγνωμονεῖτε, εὐγνωμονεῖτε, τὴν εὐεργέτιδα φιλεῖτε καὶ ἐξετε φίλον τὸν Θεόν.

Π. ΤΑΝΤΑΛΙΔΟΥ.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

— Ἐξετέθη πρὸ τινος εἰς δημοπράσιαν ἐν Λονδίῳ μέρος τῆς ὡραίας συλλογῆς ἀγγείων ἐκ πορσελάνης καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τέχνης, ἅτινα ἐγκατέλειπεν ἀποθανὼν ὁ κόμης δὲ Ζαρνάκ. Ζεύγος κυλινδρικών φιαλῶν χρώματος βαθύως κυανοῦ μετ' ἀνθῶν καὶ εἰκόνων ἐπωλήθη ἀντὶ 1,425 φράγ. Ἀγγεῖον ὕδατος χρώματος κυανοῦ μετ' οἰκοσμήμου ἀντὶ 2, 525 φράγκων, ἕτερον ὅμοιον ἀντὶ 3,150. Ἀγγεῖον κυανοπράσινον μετ' ἐπικαλύμματος ὠσειδοῦς μετὰ στεφάνου φύλλων καὶ ποιμενικῶν εἰκόνων ἀντιγραφῶν ἐκ τοῦ Bergamo 31,250 φρ. ἕτερον ὅμοιον πρᾶσινον χρώματος ἀντὶ 30,060 φράγ. Δύο ἀγγεῖα παλαιὰ τῶν Σέβρων εἰς σχῆμα λήριου ἅτινα εἶχον προσφερθῆ ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ 15ου εἰς τὸν διάσημον Ἰνδὸν κατασκευαστὴν Χυδέρ Ἀλῆ καὶ μετενεχθῆ κατόπιν εἰς Εὐρώπην μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Σερικασαταί, ἐξτιμηθήσαν ἀντὶ 40,000 φράγ.

— Ἄλεκτρονομαχία ἐν Μεξικῷ.—Γνωστὸν εἶναι τὸ πάθος τῶν ἀποίκων διὰ τὰς ἀλεκτρονομαχίας ὡς ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶναι ἀρκούντως ἐλαφρόνοα ὥστε ἐπιτιθέμενα κατ' ἀλλήλων νὰ καταστρέφονται πρὸς μεγίστην εὐχαρίστησιν τῶν ἐκστατικῶν θεατῶν. Ὁ διοικητὴς πόλεως τινος, τῆς Γουαδαλαζάρ, ἐν Μεξικῷ, ἐχορήγησεν ἐσχάτως δέμαξ ἀλεκτρονομαχίας ἀντάξιον τῶν καλῶν χρόνων τῶν ῥωμαϊκῶν ἀμφιθεάτρων. Ἐξ χιλιάδες ἀλέκτορες ὀπλισμένοι διὰ πλῆκτρων ἐμονομάχησαν ἐν ἐπὶ τούτῳ παρασκευασθέντι ἀμφιθεάτρῳ. Ἐκ τούτων 4897 εἴμειναν νεκροὶ ἐπὶ τῆς κοίτης. 903 ἐπληρώθησαν βαρίως ὥστε ἡ κατάστασις των νὰ ἦναι ἀπελπιστικὴ (οὕτω τοὐλάχιστον ἀπεφάνθη ὁ ἰατρός τοῦ διοικητοῦ τῆς Γουαδαλαζάρ) 199 ἐπληρώθησαν ἐλαφρῶς εἰς δὲ καὶ μόνος ἐξῆλθε τῆς πάλης ἄνευ πληγῆς (καίου θά ἦτο κρυμμένους ἀδύνατον). Ὀνομάζεται Ἀίνδα. Ὁ κύριός του, οὐτίνος τὸ ὄνομα εἶναι ἄξιον νὰ καθέξῃ δέσιν αἰωνότητος εἶναι ὁ Σινδρ δὸν Ραφαέλ Παμποῦρδος ὁ Γρανεδίνο ὁ Ραμιρέζ ὁ Καβρέρο ὁ Ἐρβέρρα, καὶ ἀπολαύει ἐν Γουαδαλαζάρ σεβασμοῦ καὶ τιμῶν ἀνταξίον ἀνδρὸς κεκτημένου τῶσφ μέγα ὄνομα. Λέγουσι ὅτι ἔχει κατὰ νοῦν νὰ προσθέσῃ καὶ ἕβδομον τὸ τοῦ πετεινοῦ του.

— Ὁ βορειότερος τηλεγραφικὸς σταθμὸς ἐν τῷ κόσμῳ λογιζέται ὅ ἐν τῇ ἀλευτικῇ κόμῃ τῆς Νορβηγίας καλουμένη Κζεσβέρ, ὀλίγον ὑπὲρ τὸν ἕβδομηκοστὸν πρῶτον παράλληλον βορείου πλάτους.

— Ἐξετέθη ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Ἀμερικῆς τεραστία σταφυλὴ ἐκ τοῦ μεγίστου κλήματος τοῦ ἐν Ἁγίᾳ Βαρβάρᾳ τῆς Καλιφορνίας κειμένου. Τὸ κλήμα ἔχει ἡλικίαν δε-

καεὶ ἐτῶν, καὶ παράγει ἐτησίως ἀνὰ 3500 μέχρι 4000 ἴκνιδας σταφυλῶν. Ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη σταφυλὴ ἡ ἐκτεθεισά ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ, ἐξύγιζε 30 ὀκάδες, εἶχε περίμετρον ἐξ, καὶ μήκος τριῶν ποδῶν.

— Οὐδαὶ δύνανται ἀσφαλῶς νὰ ἀρχῇ ὅστις δὲν ἔμαθε ἀληθῶς νὰ ὑπακούῃ· ἀσφαλῶς δὲ δύνανται νὰ ἀγάλλεται ἐκαίνοις, ὅστις ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἀγαθῆς συνειδήσεως.

— Ἐν τῇ πόλει Τροία τῆς πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης κατασκευάζονται ἐν μιᾷ μῶνῃ τοῦ ἔτους ἐποχῇ 37,630,000 περιλαίμια καὶ χεῖριδες δι' ὑποκάμισα.

Αἰσίε Αἰνίγματος ΙΑ'

Φίλος—Ἥλος.

Ἄλλὰ καὶ Νοῦς—ν—οὐς δύνανται νὰ σημαίνει. Ἐλυσαν αὐτὸ οἱ κκ. Μ. Σ. Τσιρικού, Ν. Α. Χαρίτος, Δ. Ι. Π. καὶ Π. Γ. Κ. (Πειραιεύς).

Αἰσίε Αἰνίγματος ΙΒ'

Νεῖλος.

ΣΗΜ. Τὰ ἐξ γράμματα τῆς λέξεως «Νεῖλος» ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν 365, ἴσον τῷ ἀριθμῷ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους.

Ἐλυσαν δ' αὐτὸ ἡ κ. Οὐρανία Γ. Οἰκονόμου καὶ ὁ κ. Α. Κουμάκης (Πειραιεύς), Ν. Α. Χαρίτος.

Αἰσίε Γρίφου 12.

Φθειρ—οὐς—ἰνω—μυλλοι—Διακος—μυια—ριε—τονοι—θως «Φθειρούσιν ὀμιλία ἄκκομοι ἀρίστον ἦθος»

Ἐλυσαν αὐτὸν οἱ κ. Α. Κουμάκης, Νικόλαος Ι. Δαμιανός.

BIBΛΙΑ

Ἄσματα Ἡλία Τανταλίδου, ἐκδιδόμενα τὸ δεύτερον ἄνευ τῆς εὐρωπαϊκῆς μελωδίας, ὑπὸ Ι. Α. Τανταλίδου. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀθηναίδος.

Τὸ τερπνὸν τοῦτο σύγγραμμα συσταίνομεν ὡς ἐθνικὸν κειμήλιον, χρήσιμον οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς παῖδας ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκογενείας ἐν γένει. τιμ. φρ. 3.

Ὁ Κώδων τοῦ Παρεκκλητιστοῦ, Μετάφρασις. Τύποις «Πατρίδος» ἐν Ἐομοπόλει. Περὶ τοῦ τερπνοῦ τούτου διηγήματος θέλομεν γράψαι ἐν ἐκτάσει εἰς τὸ προσεχές.

ΔΕΣΙΓΡΙΦΟΣ

Ἴσοι μέρη νῆ πλοῦς υἱοὶ ἐν τρέπων τε ἀνισά νόει τ' οὖς πολιταὶ λεία σὺ παῖ ρητὰς δὲν αἰξ' ὀδεύω σῖτα πλοῦ Τίτον. Ἴδε σὺ μέρη νίπτω χυτούς πλοῦς υἱοὺς ποῖ Δῆκη ζῶντες ἐν τρέπων τῆμ εἰ ἐξ ὀδεύων ταῖς πῶ λαδὸς αἰ κίνει.

Ι. Α. ΠΑΡΧΑΡΙΔΗΣ.

# ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλούνται οί κ.κ. συνδρομηταί τῆς ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ καὶ τῶν ξένων Περιοδικῶν ν' ἀποστείλωσι ἐγκαιρῶς τὰς συνδρομάς των, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τῶν φύλλων.

Οἱ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ δύνανται ν' ἀποστείλωσιν αὐτὴν διὰ γραμματοσήμεου ἑλληνικοῦ, ἀγγλικοῦ, γαλλικοῦ, τουρκικοῦ κτλ.

Ἄμα τῇ παραλαβῇ τῆς συνδρομῆς, ἀποστέλλεται δωρεὰν τοῖς συνδρομηταῖς τῆς ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ χρωματισμένη εἰκὼν τῆς ὠραίας Βενετίας

## ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΑΘΗΝΑΪΣ Ἐφημερίς τῶν Νέων, ἔτος Γ'. Ἐκδιδόμενη δις τοῦ μηνὸς μετ' εἰκονογραφειῶν. Ἐτησίᾳ συνδρομῇ, διὰ μὲν τὸ Ἐσωτερικὸν Φρ..... 3, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.....	3:50
» Τόμος Α'. διὰ » » » ..... 2, » » » .....	2:50
» » Β'. » » » ..... 3, » » » .....	3:50

Οἱ δύο πρώτοι τόμοι ἐμπεριέχουσι εἰκόνας καὶ περιλήψεις βιογραφικῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἧτοι στρατιωτικῶν, διπλωματῶν, αὐτοκρατόρων καὶ ἐπιστήμων προσώπων διαφόρων ἐθνῶν.

## ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΞΕΝΑ

**Lectures illustrées pour les Enfants.** Ἐκδιδόμενον ἐν Ἐλβετίᾳ εἰς φυλ. 16 σελ. κατὰ μῆνα, μετὰ 4 ἢ 5 εἰκόνων. Τιμὴ συνδρομῆς ἑτησίας Δρ..... 2:50


**L' Ami de la Maison.** Ἐκδιδόμενον ἐν Παρισίοις εἰς μέγα 2ον μετὰ μεγίστων ὠραίων εἰκόνων. Τιμὴ ἑτησίας συνδρομῆς Φρ..... 3.

**1.) Children's Friend. 2.) Children's Prize. 3) Child's Companion . 4.) Infant's Magazine.** Ἐκδιδόμενα ἐν Λονδίῳ εἰς φυλλάδια 16 σελίδων κατὰ μῆνα καὶ κοσμούμενα δι' ὠραιωτάτων εἰκόνων. Τιμὴ συνδρομῆς ἑτησίας ἐκάστου Δρ..... 2:50.

## ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

Ἄνταποκριτῆς ἐν	ΠΑΤΡΑΙΣ,	Γ. Α. Κατσιρόπουλος
»	ΣΥΡΩ,	Α. Γ. Σιγαλός
»	ΧΑΛΚΙΔΙ,	Νικόλαος Καραπιπέρης
»	ΠΥΡΓΩ,	Δημ. Χαριτόπουλος
»	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,	Κ. Α. Γεράρδος. Ὅδὸς Γιοργαντζιλάρ ἀριθ. 100
»	ΣΜΥΡΝῃ,	Σπ. Γαβρίλης. Γραφεῖον «Νέας Σμύρνης»
»	ΜΙΤΥΛΙΝῃ,	Ἐν. Γκορτζιώτης
»	ΧΙΩ,	Ι. Σ. Παντελίδης
»	ΣΑΜΩ,	Θεμῖς. Ἀνδρόνικος.

Ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ εὐρίσκονται καὶ τὰ ἐξῆς: ΕΡΜΗΝΕΙΑ τῶν Εὐαγγελίων Α' καὶ Β'. Τόμος Δραχ. 8. — Η ΒΙΒΛΩ ΚΑΙ Ο ΚΥΩΝ ΑΥΤΗΣ. Δραχ. 1. — ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ. — Πίνακες διαφανεῖς Δραχ. 10. — Διάφορα Γαλλικὰ καὶ Ἀγγλικὰ συγγράμματα κτλ.

 ΣΗΜ. Τὸ Γραφεῖον τῆς ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ εὐρίσκεται ἐν τῇ ὁδῷ Ἑρμοῦ ἀριθ. 261.